

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Επενδύουμε στον άνθρωπο!

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση
και Διά Βίου Μάθηση

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Ι.Ε.Π.)

Πράξη: “Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών
σε θέματα Μαθητείας” με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008057

**Υποέργο 1: “Υποστηρικτικές ενέργειες
για την υλοποίηση της Επιμόρφωσης”**

Παραδοτέο Π1.5.1.β : Επιμορφωτικό υλικό για τη Θ.Ε. 2

«Προγράμματα Σπουδών Μαθητείας»

Σοφία ΚΟΥΤΑΛΙΔΗ

Αθηνά ΝΕΛΛΑ

Ευμορφία-Δήμητρα ΦΑΡΑΝΤΟΥ

Κεφάλαιο 1

**Εισαγωγή στο Θεσμικό Πλαίσιο για τη
Μαθητεία και τα Προγράμματα Σπουδών,
βασικές έννοιες και εργαλεία**

Περιγραφή κεφαλαίου

Στο Κεφάλαιο 1 αναπτύσσονται θέματα που σχετίζονται με:

- τον θεσμό της μαθητείας για τους/τις αποφοίτους/ες ΕΠΑ.Λ/ΙΕΚ.
- τις Προδιαγραφές Ποιότητας των Προγραμμάτων Σπουδών
- τις βασικές έννοιες που σχετίζονται με τον θεσμό της μαθητείας

Περιγραφή κεφαλαίου

Στο Κεφάλαιο 1 αναπτύσσονται θέματα που σχετίζονται με:

- τα Επαγγελματικά Περιγράμματα
- το Εθνικό Πλαίσιο προσόντων
- Τους Τίτλους Επαγγελματικής εκπαίδευσης και τα επίπεδα στα οποία κατατάσσονται
- Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)

Στόχοι- Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του 1^{ου} Κεφαλαίου θα είστε σε θέση να:

Περιγράψετε τον τρόπο διάρθρωσης και τις διαδικασίες υλοποίησης του «Μεταλυκειακού έτους-τάξης μαθητείας»

Εξηγείτε τη σχέση που συνδέει τα Προγράμματα Σπουδών του «Μεταλυκειακού έτους-τάξης μαθητείας» με τα Επαγγελματικά Περιγράμματα αντίστοιχης ειδικότητας

Στόχοι- Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του 1^{ου} Κεφαλαίου θα είστε σε θέση να:

Χρησιμοποιείτε ορθά τις έννοιες που σχετίζονται με τα Προγράμματα Σπουδών

Περιγράφετε με συνοπτικό τρόπο το Επαγγελματικό Περίγραμμα

Περιγράφετε τη δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και να κατατάσσετε στα επίπεδά του τους διάφορους τίτλους της ΕΕΚ

Περιγράφετε το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ECVET) για την ΕΕΚ–και να εξηγείτε τον στόχο του

1.1 Διάρθρωση και διαδικασίες υλοποίησης του «Μεταλυκειακού έτους-τάξης μαθητείας»

Στο ΕΠΑ.Λ. προσφέρονται οι εξής κύκλοι Σπουδών (αρ.66 του [Ν.4386/2016](#)):

α) Δευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών

- ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα
- οδηγεί στην απόκτηση Πτυχίου **επιπέδου 4**
- χορηγείται στους αποφοίτους της Γ' Τάξης ΕΠΑ.Λ. μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις

β) Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας

- ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα
- οδηγεί στην απόκτηση Πτυχίου Επιπέδου 5 μετά από πιστοποίηση.

1.1 Διάρθρωση και διαδικασίες υλοποίησης του «Μεταλυκειακού έτους-τάξης» μαθητείας

Εφαρμόζεται το δυϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης (μαθητεία) και περιλαμβάνει:

α) μαθητεία με εκπαίδευση στον χώρο εργασίας είκοσι οκτώ (28) ωρών εβδομαδιαίως, επιμερισμένων σε τέσσερις (4) ημέρες

β) εργαστηριακά μαθήματα Ειδικότητας μία (1) ημέρα την εβδομάδα για επτά (7) διδακτικές ώρες και Προπαρασκευαστικά Μαθήματα Πιστοποίησης στη σχολική μονάδα.

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος μαθητείας είναι εννέα (9) μήνες.

1.1 Διάρθρωση και διαδικασίες υλοποίησης του «Μεταλυκειακού έτους-τάξης μαθητείας»

- Η Μαθητεία στα Ι.Ε.Κ., η οποία ορίζεται στο εξής ως **«Πρόγραμμα Μαθητείας στο Ι.Ε.Κ.»** αφορά στο 5ο εξάμηνο κατάρτισης των Ι.Ε.Κ και αποτελείται από δύο τμήματα: «Πρόγραμμα Μαθητείας στο Ι.Ε.Κ.» και «Πρόγραμμα Μαθητείας στον χώρο εργασίας».
- Η συνολική διάρκεια της μαθητείας ανέρχεται σε 960 ώρες και επιμερίζεται σε 192 ώρες κατάρτισης στο ΙΕΚ και 768 ώρες στον χώρο εργασίας.
- Η χρονική κατανομή των ωρών μεταξύ δομής κατάρτισης (ΙΕΚ) και χώρου εργασίας ανά εβδομάδα ορίζεται σε μία ημέρα στο Ι.Ε.Κ. και τέσσερις ημέρες στον χώρο εργασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο Πρόγραμμα Σπουδών Μαθητείας.

1.3 Προδιαγραφές Ποιότητας Προγραμμάτων Σπουδών

✓ Η εφαρμογή του «Μεταλυκειακού Έτους – Τάξης Μαθητείας» βασίζεται σε Προγράμματα Σπουδών (Π.Σ.) που καταρτίζει το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)

✓ Τα Π.Σ. πληρούν τις προδιαγραφές ποιότητας, που θέτει το εγκεκριμένο Πλαίσιο Ποιότητας και τα κριτήρια που είναι συμβατά με τα αντίστοιχα πιστοποιημένα επαγγελματικά περιγράμματα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

✓ Για τη διαμόρφωση των Π.Σ. λαμβάνονται υπόψη, εφόσον υπάρχουν, και τα σχετικά επαγγελματικά περιγράμματα που είναι πιστοποιημένα από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π

1.3 Προδιαγραφές Ποιότητας Προγραμμάτων Σπουδών

Κατά τη διάρκεια του «Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας» πραγματοποιούνται:

A.«Πρόγραμμα εργαστηριακών μαθημάτων της ειδικότητας»

διακοσίων τριών (203) ωρών συνολικά/ μία (1) ημέρα την εβδομάδα/ επτά (7) διδακτικές ώρες

B.«Πρόγραμμα εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας»

είκοσι οκτώ (28) ωρών/ τεσσάρων (4) ημερών ανά εβδομάδα, εξαιρουμένων των εβδομάδων που περιλαμβάνουν επίσημες αργίες και του χρονικού διαστήματος που ο εργοδότης παραμένει κλειστός.

1.3 Προδιαγραφές Ποιότητας Προγραμμάτων Σπουδών > Ευέλικτη Ζώνη (ΕΖ)

- ✓ Έχει διάρκεια 42 ώρες
- ✓ Σκοπός της είναι να δώσει στοιχεία ευελιξίας σε ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ενδιαφέροντα των μαθητευομένων αλλά και στοιχεία προσαρμοστικότητας του Π.Σ. σε τοπικές ή άλλου τύπου ιδιαιτερότητες.
- ✓ Υλοποιείται είτε στο τέλος του Προγράμματος είτε εμβόλιμα μεταξύ των υπολοίπων ενοτήτων.

1.3 Προδιαγραφές Ποιότητας Προγραμμάτων Σπουδών > Ευέλικτη Ζώνη

- ✓ Δύνανται στην ΕΖ να εξειδικεύονται περαιτέρω στοιχεία του υπολοίπου προγράμματος είτε να εισάγονται νέα στοιχεία που σχετίζονται με την ειδικότητα.
- ✓ Τονίζεται ότι για την πιστοποίηση των μαθητευομένων το περιεχόμενο των ωρών της ΕΖ δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη αλλά να βασίζεται στο περιεχόμενο των υπολοίπων (161) ωρών

1.4 Βασικές Έννοιες και Εργαλεία

1.4.1 Βασικοί Ορισμοί

Γνώσεις (knowledge): Το αποτέλεσμα αφομοίωσης της πληροφόρησης διαμέσου της μάθησης. Γνώση είναι ένα “σώμα” γεγονότων, θεωριών και πρακτικών, το οποίο συνδέεται με το πεδίο της εργασίας ή της μελέτης

- Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) η γνώση περιγράφεται ως θεωρητική και/ή τεκμηριωμένη (factual).
- **Παραδείγματα:**
«Ο/Η κάτοχος πτυχίου αυτής της επαγγελματικής ειδικότητας:
Περιγράφει τα βασικά μηχανολογικά εξαρτήματα - στοιχεία μηχανών, καθώς και τα χρησιμοποιούμενα υλικά.
Ερμηνεύει μηχανολογικό και τεχνικό σχέδιο».

([ΕΟΠΠΕΠ: Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας «Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών» Επιπέδου 4, 2018](#))

1.4 Βασικές Έννοιες και Εργαλεία

1.4.1 Βασικοί Ορισμοί

Δεξιότητες (Skills): Η ικανότητα εφαρμογής της γνώσης και της τεχνογνωσίας για την ολοκλήρωση καθηκόντων ή την επίλυση προβλημάτων.

Παραδείγματα:

«Ο/η κάτοχος πτυχίου αυτής της επαγγελματικής ειδικότητας:

Χειρίζεται εργαλειομηχανές.

Εκτελεί ηλεκτροσυγκολλήσεις.

Χειρίζεται τα βασικά μηχανολογικά εξαρτήματα - στοιχεία μηχανών, καθώς και τα χρησιμοποιούμενα υλικά».

(ΕΟΠΠΕΠ: Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας «Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών» Επιπέδου 4, 2018)

1.4 Βασικές Έννοιες και Εργαλεία

1.4.1 Βασικοί Ορισμοί

Ικανότητες (Competences): Η αποδεδειγμένη ικανότητα (ability) χρήσης γνώσης, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών και μεθοδικών ικανοτήτων σε εργασιακό ή μαθησιακό περιβάλλον με σκοπό την επαγγελματική ή προσωπική εξέλιξη.

Παραδείγματα:

«Ο/η κάτοχος πτυχίου αυτής της επαγγελματικής ειδικότητας:

- Συνεργάζεται με άλλους τεχνικούς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.
- Εργάζεται αυτόνομα».

([ΕΟΠΠΕΠ: Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας «Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών» Επιπέδου 4, 2018](#))

1.4 Βασικές Έννοιες και Εργαλεία

1.4.1 Βασικοί Ορισμοί

Μαθησιακή Ενότητα (Learning Unit): Συστατικό στοιχείο προσόντος/τίτλου που αποτελείται από μια συνεκτική δέσμη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, και η οποία μπορεί ανεξάρτητα να αξιολογηθεί και να πιστοποιηθεί. Αποτελεί δομική μονάδα του Προγράμματος Σπουδών.

Μαθησιακό Αποτέλεσμα: Η αποτύπωση όλων αυτών που ο/η εκπαιδευόμενος/-η γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να επιτελέσει μετά την ολοκλήρωση της μαθησιακής διαδικασίας.

Παράδειγμα Μαθησιακού Αποτελέσματος που αφορά σε Ικανότητα όπως προσδιορίζεται για το επίπεδο στο οποίο ανήκει το «Μεταλυκειακό Έτος-Τάξη Μαθητείας» (Επίπεδο 5) από τον ΕΟΠΠΕΠ :

Ο/η απόφοιτος/η «μπορεί να διαχειρίζεται και να επιβλέπει στο πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας ή διαδικασίας μάθησης, όπου μπορεί να συμβαίνουν και απρόβλεπτες αλλαγές. Μπορεί να αναθεωρεί και να αναπτύσσει τόσο την προσωπική του/της απόδοση όσο και άλλων ατόμων»

([ΕΟΠΠΕΠ: Επίπεδα Ε.Π.Π.](#), 2018)

1.4 Βασικές Έννοιες και Εργαλεία

1.4.1 Βασικοί Ορισμοί

«Πρόγραμμα Σπουδών είναι η καταγραφή των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και τον προγραμματισμό μια δράσης εκπαίδευσης ή κατάρτισης, η οποία συμπεριλαμβάνει τον ορισμό μαθησιακών στόχων, περιεχομένου και μεθόδων (συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων αξιολόγησης) και υλικού, καθώς και ρυθμίσεις για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών». [Cedefop \(2008:56\)](#)

«Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι ένα κανονιστικό έγγραφο (ή συλλογή εγγράφων) που καθορίζουν το πλαίσιο για τον προγραμματισμό των μαθησιακών εμπειριών». [Cedefop \(2010:9\)](#)

1.4.2 Επαγγελματικά Περιγράμματα

«Ως Επαγγελματικό Περίγραμμα, ορίζεται το σύνολο των βασικών και επιμέρους επαγγελματικών λειτουργιών που συνθέτουν το αντικείμενο εργασίας ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας καθώς και οι αντίστοιχες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις λειτουργίες αυτές.

«Τα πιστοποιημένα από τον ΕΟΠΠΕΠ επαγγελματικά περιγράμματα ανέρχονται σε 204 και είναι διαθέσιμα στον παρακάτω υπερσύνδεσμο: ΕΟΠΠΕΠ > [Κατάλογος Επαγγελματικών Περιγραμμάτων](#)

Δομή Επαγγελματικού Περιγράμματος

Ένα επαγγελματικό περίγραμμα περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές ενότητες:

Ενότητα 1^η: Τίτλος και ορισμός του Επαγγέλματος ή/ και ειδικότητας

Ενότητα 2^η: Ανάλυση του επαγγέλματος ή/ και ειδικότητας – «προδιαγραφές»

Ενότητα 3^η: Απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.

Ενότητα 4^η: Προτεινόμενες διαδρομές απόκτησης των προσόντων. Οριζόντιες δεξιότητες

1.4.3 Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

- ✓ Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, εγκρίθηκε το 2008 με τη [Σύσταση του Ευρ. Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 23^{ης} Απριλίου του 2008 \(2008/C111/01\)](#)
- ✓ Αποτελεί σημείο αναφοράς για όλα τα Εθνικά Πλαίσια Προσόντων και λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στα διαφορετικά συστήματα απονομής τίτλων/προσόντων
- ✓ Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αποτελεί εργαλείο το οποίο θέτει το πλαίσιο κατάταξης προσόντων μέσω του οποίου περιγράφονται, αποτιμώνται και κατατάσσονται όλοι οι τίτλοι σπουδών, οι οποίοι απονέμονται στην Ελλάδα

1.4.3.2 Δομή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

✓ Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει αναπτυχθεί από τον ΕΟΠΠΕΠ. (βλ. ΕΟΠΠΕΠ: Μητρώο Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, ΕΟΠΠΕΠ: Οδηγός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων).

✓ Το εθνικό πλαίσιο Προσόντων δομείται σε:
Επίπεδα – Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιγραφικούς Δείκτες –
Τύπους Προσόντων.

1.4.3.2 Δομή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Α. Επίπεδα

- ✓ Τα 8 επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προσόντων από την πρωτοβάθμια έως την ανώτατη εκπαίδευση.
- ✓ Κάθε επίπεδο περιλαμβάνει ένα σύνολο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που καθορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα μαθησιακά αποτελέσματα συγκροτούν τα προσόντα του αντίστοιχου επιπέδου.

1.4.3.2 Δομή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Β. Μαθησιακά αποτελέσματα

Τα προσόντα έχουν τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων που κατατάσσονται σε επίπεδα. Τα μαθησιακά αποτελέσματα κατηγοριοποιούνται σε γνώσεις δεξιότητες και ικανότητες.

Γ. Περιγραφικοί Δείκτες

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου προσδιορίζονται από περιγραφικούς δείκτες, οι οποίοι καθορίζονται από τις ποιοτικές και ποσοτικές διαβαθμίσεις των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων.

1.4.3.2 Δομή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Δ. Τύποι Προσόντων

- ✓ Τα προσόντα κατηγοριοποιούνται σε τύπους.
- ✓ Οι Τύποι Προσόντων αντιπροσωπεύουν ομάδες τίτλων με κοινά χαρακτηριστικά.
- ✓ Χρησιμοποιούνται για την κατάταξη των ελληνικών τίτλων στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, καθώς αυτοί να συγκριθούν μεταξύ τους.

1.4.3.2 Δομή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Δ. Τύποι Προσόντων

✓ Οι προδιαγραφές των «Τύπων Προσόντων» είναι αρκετά εκτεταμένες και εμπλουτίζουν το περιεχόμενο των περιγραφικών δεικτών, ώστε να παρέχουν περιγραφές των μαθησιακών αποτελεσμάτων για τον συγκεκριμένο «Τύπο».

✓ Οι προδιαγραφές των «Τύπων προσόντων» περιλαμβάνουν στοιχεία όπως τον τίτλο του «Τύπου Προσόντος, το επίπεδό του, συνοπτική περιγραφή του, την έκτασή του και τον σκοπό του.

Παράδειγμα:

«Τύπου Προσόντος» με τις προδιαγραφές του:

Τίτλος: π.χ. [Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας – ΕΠΑ.Λ.](#)

Επίπεδο: 4

(Για τα υπόλοιπα στοιχεία που συνιστούν τις προδιαγραφές του συγκεκριμένου Τύπου Προσόντος βλ.: ΕΟΠΠΕΠ: [Τύπος Προσόντος: Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας ΕΠΑ.Λ.](#))

1.4.4 Τίτλοι Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και επίπεδα κατάταξης

- A. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3**, που χορηγείται στους/στις αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση
- B. Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4**, που χορηγείται στους/στις αποφοίτους/ες των Γενικών Λυκείων (ΓΕ.Λ.)
- Γ. Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4** (ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου), που χορηγείται στους/στις αποφοίτους της Γ' Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις

1.4.4 Τίτλοι Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και επίπεδα κατάταξης

- Δ. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 4**, που χορηγείται στους/στις αποφοίτους της Γ' Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις
- Ε. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5**, που χορηγείται στους/στις αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση
- ΣΤ. Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5**, που χορηγείται στους/στις αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση.

Γνώσεις-Δεξιότητες-Ικανότητες Επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Βλ. ΕΟΠΠΕΠ: Επίπεδα Ε.Π.Π., 2018)

- A. Γνώσεις:** ευρείες, εξειδικευμένες, αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και έχει επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών.
- B. Δεξιότητες:** ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα
- Γ. Ικανότητες:** ικανότητες διαχείρισης και επίβλεψης στο πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας ή διαδικασίας μάθησης, όπου μπορεί να συμβαίνουν και απρόβλεπτες αλλαγές. Ικανότητες αναθεώρησης και ανάπτυξης της ατομικής απόδοσης και της απόδοσης άλλων ατόμων.

1.4.5 Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)

- ✓ Το **Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)** και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων αποτελούν σημαντικά εργαλεία της Ε.Ε. για την προώθηση της κινητικότητας, της διαφάνειας και συγκρισιμότητας των τίτλων/προσόντων που χορηγούνται στον τομέα της Ε.Ε.Κ.
- ✓ Στόχος του ECVET είναι να διευκολύνει την αναγνώριση, μεταφορά και συγκέντρωση των μαθησιακών επιτευγμάτων που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο εκπαιδευτικών συστημάτων διαφορετικών χωρών αλλά και διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων μέσα στην ίδια χώρα, στην προσπάθεια των ατόμων να αποκτήσουν ένα τίτλο/προσόν.

1.4.5 Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)

Αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του ECVET είναι:

- ✓ Η υιοθέτηση της προσέγγισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων στο σχεδιασμό των τίτλων και των Προγραμμάτων Σπουδών
- ✓ Η διάρθρωση των Προγραμμάτων Σπουδών με βάση τη λογική των ενοτήτων μαθησιακών αποτελεσμάτων/ σπονδύλων.
- Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ορίζεται ως το [Εθνικό Σημείο Επαφής για τη Μεταφορά Πιστωτικών Μονάδων \(ECVET\)](#) στην Ελλάδα.

A. Ερωτήσεις Σ-Λ

1. Το «Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας» εφαρμόζει το δυϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης (μαθητείας)

Σ Λ

2. Ο κάτοχος απολυτηρίου ΓΕ.Λ. και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου Σπουδών του ΕΠΑΛ., προηγείται έναντι του κατόχου απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑ.Λ.. στο «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας»

Σ Λ

3. Με βάση την κείμενη νομοθεσία το «Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας» δεν είναι υποχρεωτικό

Σ Λ

A. Ερωτήσεις Σ-Λ

4. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του μεταδευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών ο απόφοιτος του Μεταλυκειακού έτους τάξης μαθητείας αποκτά αυτομάτως Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5

Σ Λ

5. Για την πιστοποίηση των μαθητευομένων λαμβάνεται υπόψη και το περιεχόμενο των ωρών Ζώνης Ευέλικτου Προγράμματος Μαθητείας

Σ Λ

6. Τα μαθησιακά αποτελέσματα, περιγράφουν τι οφείλει να ελέγξει ο εκπαιδευτικός ως προς τις γνώσεις του/της εκπαιδευόμενου/ης μετά το πέρας της μαθησιακής διαδικασίας

Σ Λ

Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού

1. Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, αναλύονται σε _____, _____ και _____ ανά μάθημα, τομέα και ειδικότητα.

2.Οι παρακάτω φράσεις αντιστοιχούν σε Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες όπως περιγράφονται στα Πτυχία Επαγγελματικής Ειδικότητας του Επιπέδου 4 του ΕΠΑ.Λ. Να σημειώσετε δίπλα από κάθε φράση ένα (Γ), (Δ), και (Ι) για κάθε Γνώση, Δεξιότητα και Ικανότητα αντίστοιχα.

α. Επεξηγεί την καθορισμένη επαγγελματική ορολογία που έχει καθιερωθεί στο πεδίο της εργασίας του/της	
β. Εφαρμόζει οδηγίες και ρυθμίσεις που αναφέρονται σε τεχνικά εγχειρίδια υλικού και λογισμικού	
γ. Αναπτύσσει βασικές ικανότητες καλής συμπεριφοράς, επικοινωνίας και συνεργασίας τόσο στον εργασιακό του/της χώρο, όσο και στην επικοινωνία του/της με πολίτες / πελάτες	
δ. Εκφράζει περιβαλλοντική ευαισθησία (αξιοποίηση επισκευασμένου υλικού, ανακύκλωση κλπ.)	
ε. Εκτιμά τις προσωπικές του μαθησιακές ελλείψεις και ανάγκες, αντιλαμβανόμενος/η επιπλέον την ταχεία εξέλιξη των ΤΠΕ, και επιλέγει τρόπους και εκπαιδευτικά μέσα για την κάλυψη αυτών των αναγκών	

2.Οι παρακάτω φράσεις αντιστοιχούν σε Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες όπως περιγράφονται στα Πτυχία Επαγγελματικής Ειδικότητας του Επιπέδου 4 του ΕΠΑ.Λ. Να σημειώσετε δίπλα από κάθε φράση ένα (Γ), (Δ), και (Ι) για κάθε Γνώση, Δεξιότητα και Ικανότητα αντίστοιχα.

στ. Εγκαθιστά, ρυθμίζει και ελέγχει ψυκτικές και κλιματιστικές μονάδες όλων των τύπων (μονομπλόκ, SPLIT, ημικεντρικές με δίκτυο αεραγωγών κλπ.)	
ζ. Χειρίζεται τα βασικά λειτουργικά συστήματα	
η. Περιγράφει τη φύση, τη λειτουργία και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων ψύξης και κλιματισμού και των συνιστωσών τους	
θ. Αναγνωρίζει τις περιόδους και τα χαρακτηριστικά της τέχνης μέσα από τις διάφορες εκφάνσεις της.	
ι. Σχεδιάζει γραφιστικές εφαρμογές σε Η/Υ με τα κατάλληλα λογισμικά.	
κ. Συνδιαλέγεται δημιουργικά με τους/τις συνεργάτες του/της.	
λ. Αναγνωρίζει τα βασικά ηλεκτρονικά εξαρτήματα και τα χρησιμοποιούμενα υλικά σε ένα υπολογιστικό σύστημα ή σε ένα δίκτυο υπολογιστών.	
μ. Αναπτύσσει βασικές ικανότητες επαγγελματικής υπευθυνότητας, συνέπειας και ευσυνειδησίας.	

3. Να συμπληρώσετε στη δεξιά στήλη το επίπεδο προσόντος που αντιστοιχεί στον τίτλο Επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αριστερής στήλης

ΤΙΤΛΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ
Α. Απολυτήριο Γενικού Λυκείου	
Β. Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) χορηγούμενο στους/στις αποφοίτους/ες της Γ' Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.)	
Γ. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης χορηγούμενου στους/στις αποφοίτους/ες της Γ' Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις	
Δ. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, χορηγούμενο στους/στις αποφοίτους/τες Σ.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση	
Ε. Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, χορηγούμενο στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση	
ΣΤ. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης χορηγούμενο στους αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση	

Ερώτηση Ανάπτυξης

1. Περιγράψτε τον ρόλο της *«Ζώνης Ευέλικτου Προγράμματος μαθητείας»* στο πλαίσιο του *«Μεταλυκειακού έτους-τάξης Μαθητείας»*

Ερώτηση αντιστοίχισης

Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της αριστερής στήλης με τα στοιχεία της δεξιάς στήλης

A. Μαθησιακή Ενότητα (Learning Unit)	1. Αποτελεί Συστατικό στοιχείο/μέρος ενός προσόντος/τίτλου που αποτελείται από μια συνεκτική δέσμη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, και η οποία μπορεί ανεξάρτητα να αξιολογηθεί και να πιστοποιηθεί.
B. Ικανότητες (Competences)	2. Η αποδεδειγμένη ικανότητα χρήσης γνώσης, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών και μεθοδικών ικανοτήτων σε εργασιακό ή μαθησιακό περιβάλλον με σκοπό την επαγγελματική ή προσωπική εξέλιξη.
Γ. Μαθησιακό Αποτέλεσμα	3. Το αποτέλεσμα αφομοίωσης της πληροφόρησης διαμέσου της μάθησης. Ένα “σώμα” γεγονότων, θεωριών και πρακτικών, το οποίο συνδέεται με το πεδίο της εργασίας ή της μελέτης.
Δ. Γνώση (knowledge)	4. Η ικανότητα εφαρμογής της γνώσης και της τεχνογνωσίας για την ολοκλήρωση καθηκόντων ή την επίλυση προβλημάτων.
Ε. Επαγγελματικό περίγραμμα	5. Η αποτύπωση όλων αυτών που ο/η εκπαιδευόμενος/-η γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να επιτελέσει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας.
ΣΤ. Δεξιότητες (Skills)	6. Το σύνολο των βασικών και επιμέρους επαγγελματικών λειτουργιών που συνθέτουν το αντικείμενο εργασίας ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας καθώς και οι αντίστοιχες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις λειτουργίες αυτές.

Δραστηριότητα 1 (Εκτιμώμενος χρόνος: 20-30 λεπτά):

α) Επιλέξτε μία ειδικότητα που ανήκει στον Τομέα σας. Στη συνέχεια διατυπώστε τρεις φράσεις που αντιστοιχούν σε Γνώση, Δεξιότητα και Ικανότητα που χρειάζεται να κατέχει ο κάτοχος Πτυχίου Επιπέδου 5 της εν λόγω ειδικότητας.

β) Στη συνέχεια μεταβείτε στη σχετική τοποθεσία του ΕΟΠΠΕΠ που αφορά στα [Διπλώματα Επιπέδου 5](#) και αναζητήστε το Δίπλωμα Επιπέδου 5 για τη συγκεκριμένη ειδικότητα (ή την πλέον συναφή με αυτήν). Συγκρίνετε τις γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες που περιλαμβάνονται στην περιγραφή του Πτυχίου Επιπέδου 5 της συγκεκριμένης ειδικότητας/ή με αυτές που έχετε καταγράψει.

γ) Διατυπώστε παρατηρήσεις σχετικά με τις γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες όπως αυτές αναπτύσσονται στην περιγραφή του Πτυχίου Επιπέδου 5 της συγκεκριμένης ειδικότητας. (π.χ. Απολύτως απαραίτητη δεξιότητα για τον/την κάτοχο του πτυχίου ή πολύ εύκολο για τους αποφοίτους Επιπέδου 5 κ.ο.κ.)

Δραστηριότητα 2 (Εκτιμώμενος χρόνος: 15-20 λεπτά):

Επιλέξτε μία ειδικότητα που ανήκει στον Τομέα σας. Στη συνέχεια μεταβείτε στη σχετική τοποθεσία του ΕΟΠΠΕΠ στον οποίο παρατίθεται ο [Κατάλογος Επαγγελματικών Περιγραμμάτων](#) προκειμένου να αναζητήσετε το Επαγγελματικό Περίγραμμα που αντιστοιχεί σε αυτήν. (Σε περίπτωση που δεν υπάρχει περίγραμμα γι' αυτή την ειδικότητα επιλέξτε το πιο συναφές με αυτήν ειδικότητας).

Καταγράψτε πιθανές επιπρόσθετες Κύριες Επαγγελματικές Λειτουργίες, τις οποίες θεωρείτε ως απαραίτητες με βάση τα σύγχρονα δεδομένα του Επαγγέλματος που οδηγεί η ειδικότητα του συγκεκριμένου Τομέα.

Δραστηριότητα 3 (Εκτιμώμενος χρόνος: 15-20 λεπτά):

Επιλέξτε μια ειδικότητα που ανήκει στον Τομέα σας. Στη συνέχεια μεταβείτε στη σχετική τοποθεσία του ΕΟΠΠΕΠ και αναζητήστε το [Πτυχίο ΕΠΑ.Λ. Επιπέδου 4](#) καθώς και το [Δίπλωμα Επιπέδου 5](#) για τη συγκεκριμένη ειδικότητα (ή για τις πιο «συγγενείς» ειδικότητες).

Εντοπίστε τουλάχιστον 2 διαφορές μεταξύ των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των δύο επιπέδων προσόντων.

Κεφάλαιο 2

Ανάπτυξη Προγραμμάτων Σπουδών

Περιγραφή κεφαλαίου

Στο Κεφάλαιο 2 περιγράφονται:

- ✓ Οι Αρχές Ανάπτυξης των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ και οι εφαρμογές τους
- ✓ Η σύνδεση των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ βάσει των Επαγγελματικών Περιγραμμάτων
- ✓ Τα μαθησιακά αποτελέσματα και η λειτουργία τους στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ και παρουσιάζονται σχετικά παραδείγματα.
- ✓ Οι εκπαιδευτικές πρακτικές που μπορούν να συμβάλλουν στην δημιουργία μαθητοκεντρικού κλίματος που εστιάζει στον/στην εκπαιδευόμενο/η και όχι στον/στην εκπαιδευτικό.

Στόχοι- Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του 2ου Κεφαλαίου θα είστε σε θέση να:

Διακρίνετε τα μαθησιακά αποτελέσματα από τους εκπαιδευτικούς στόχους

Εξηγείτε την σημασία των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για την ανάπτυξη και εφαρμογή των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ.

Προσδιορίζετε την σχέση μεταξύ των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ με τα Επαγγελματικά Περιγράμματα της ειδικότητας.

Αναφέρετε τις εκπαιδευτικές πρακτικές που μπορούν να υιοθετήσουν προκειμένου να δώσουν μαθητοκεντρικό χαρακτήρα στην διδασκαλία τους.

Στόχοι- Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του 2ου Κεφαλαίου θα είστε σε θέση να:

Εφαρμόζετε τις Αρχές Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών κατά την υλοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

2.1 Αρχές Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών

1^η Βασική Αρχή: Τα Προγράμματα Σπουδών έχουν ως αφετηρία τα Μαθησιακά Αποτελέσματα.

✓ Η έμφαση μετατοπίζεται από το γνωστικό αντικείμενο, τη διάρκεια του Προγράμματος Σπουδών, τους/τις εκπαιδευτικούς και τη διδακτική διαδικασία προς τους μαθητευόμενους/ες και τα επιδιωκόμενα/αναμενόμενα αποτελέσματα μάθησης.

✓ Ο σχεδιασμός εστιάζει στο τι είναι σε θέση να κάνει ο εκπαιδευόμενος/η, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο και την συνθήκη κάτω από την οποία λαμβάνει χώρα η μάθηση.

2.1 Αρχές Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών

Τα μαθησιακά αποτελέσματα εξυπηρετούν τις παρακάτω λειτουργίες (NQF Inclusive, 2011):

- ✓ Επιτρέπουν την ανίχνευση των γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων που έχει κατακτήσει ο/η μαθητευόμενος/η
- ✓ Επιτρέπουν την ικανότητα της μεταφοράς της αποκτηθείσας γνώσης και της εφαρμογής των αντίστοιχων δεξιοτήτων σε πραγματικές επαγγελματικές συνθήκες.
- ✓ Παρέχουν διαφάνεια. Διευκολύνουν την εμπλοκή των εργοδοτών στον σχεδιασμό των Προγραμμάτων Σπουδών.

2.1 Αρχές Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών

Τα μαθησιακά αποτελέσματα εξυπηρετούν τις παρακάτω λειτουργίες (NQF Inclusive, 2011):

- ✓ Διευκολύνουν την αυτοαξιολόγηση
- ✓ Διευκολύνουν την κινητικότητα μεταξύ διαφορετικών χωρών.
- ✓ Διευκολύνουν τη μάθηση σε διαφορετικά πλαίσια.

2.1 Αρχές Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών

2^η Βασική Αρχή: Ορισμός σαφών, συστηματικών και ευκρινών διαδικασιών σχεδιασμού των Προγραμμάτων Σπουδών βάσει των Επαγγελματικών Περιγραμμάτων και υιοθέτηση της προσέγγισης των Μαθησιακών Ενοτήτων.

3^η Βασική Αρχή: Προσανατολισμός στην Πρακτική Διάσταση (Cedefop, 2010).

Ως βασικές αρχές για τον σχεδιασμό μαθησιακών διαδικασιών που εστιάζουν στην επίτευξη ικανοτήτων στο πλαίσιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης κρίνονται οι ακόλουθες:

- ✓ Οι διδακτικές αναφορές γίνονται με παραδείγματα/καταστάσεις που συνάδουν με επαγγελματικές δραστηριότητες
- ✓ το σημείο αναφοράς της μάθησης είναι οι δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται οι ίδιοι οι μαθητευόμενοι/ες
- ✓ οι μαθητευόμενοι/ες ενθαρρύνονται να σχεδιάζουν, εκτελούν, ελέγχουν, διορθώνουν και αξιολογούν τις δράσεις τους αυτόνομα

Βασικές αρχές για τον σχεδιασμό μαθησιακών διαδικασιών που εστιάζουν στην επίτευξη ικανοτήτων στο πλαίσιο της ΕΕΚ:

- ✓ οι δραστηριότητες μάθησης υλοποιούνται πολυπρισματικά σε σχέση με τις ρεαλιστικές εργασιακές διαδικασίες (π.χ. τεχνική διάσταση, διάσταση εργασιακής ασφάλειας και κανονιστικού πλαισίου, περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση)
- ✓ οι δραστηριότητες ενσωματώνουν/ αξιοποιούν τις προσωπικές εμπειρίες των μαθητευομένων και να λαμβάνουν υπόψη κοινωνικές διαστάσεις, όπως τις ιδιαίτερες προτιμήσεις και ενδιαφέροντα των μαθητευομένων και τη διαχείριση ενδεχόμενων συγκρούσεων

Παραδείγματα εφαρμογής 3^{ης} βασικής αρχής

- ✓ Δραστηριότητα που συνάδει με επαγγελματικές δραστηριότητες:

Μελέτη περίπτωσης προσδιορισμού και ανάλυσης συμπτωμάτων βλάβης

- ✓ Δραστηριότητα στην οποία εμπλέκονται οι ίδιοι οι μαθητευόμενοι/ες:

Προσομοίωση επικοινωνίας με συναδέλφους και συνεργάτες σύμφωνα με αρχές του κώδικα επαγγελματικής συμπεριφοράς και δεοντολογίας

- ✓ Δραστηριότητα που ενθαρρύνει τους μαθητευόμενους/ες να σχεδιάζουν, εκτελούν, ελέγχουν, διορθώνουν και αξιολογούν τις δράσεις τους κατά το δυνατόν αυτόνομα:

Διενέργεια έρευνας αγοράς στο διαδίκτυο και πραγματοποίηση ηλεκτρονικών προμηθειών για λογαριασμό της επιχείρησης.

Παραδείγματα εφαρμογής 3^{ης} βασικής αρχής

- ✓ **Δραστηριότητα σε σχέση με τις ρεαλιστικές εργασιακές διαδικασίες ως προς την τεχνική διάσταση:**

Άσκηση προσδιορισμού των προβλεπόμενων εργασιών περιοδικής συντήρησης οχήματος.

- ✓ **Δραστηριότητα σε σχέση με τη διάσταση εργασιακής ασφάλειας:**

Εφαρμογή καλών πρακτικών πρόληψης επαγγελματικών κινδύνων στα διάφορα εργασιακά περιβάλλοντα

- ✓ **Δραστηριότητα σε σχέση με την περιβαλλοντική διάσταση:**

Μελέτη περίπτωσης πλάνου διαχείρισης επικίνδυνων υλικών και αποβλήτων

- ✓ **Δραστηριότητα σε σχέση με την διάσταση κανονιστικού πλαισίου:**

Ανάλυση στοιχείων της νομοθεσίας που ορίζει και ρυθμίζει το πλαίσιο επαγγελματικής δραστηριοποίησης της ειδικότητας.

1.2.1 Αρχές Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών

4^η Βασική Αρχή: Δυνατότητα προσαρμογής/ευελιξίας/αυτονομίας σε τοπικές ιδιαιτερότητες και χαρακτηριστικά με τη διασφάλιση των κατάλληλων προϋποθέσεων.

Διασφαλίζεται από την ένταξη της Ευέλικτης Ζώνης του Προγράμματος Μαθητείας.

5^η Βασική Αρχή: Διάχυτη ενθάρρυνση της καλλιέργειας θεμελιωδών «οριζόντιων» (transversal) επαγγελματικών αξιών και δεξιοτήτων των μαθητευόμενων

Παραδείγματα οριζόντιων δεξιοτήτων:

- ✓ συνεργατικότητα/ ομαδικότητα
- ✓ ανάληψη πρωτοβουλίας
- ✓ κριτική σκέψη
- ✓ ασφάλεια και υγεία στο επαγγελματικό περιβάλλον
- ✓ σεβασμός στην τήρηση επαγγελματικής δεοντολογίας
- ✓ περιβαλλοντική συνείδηση, έμφαση στις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της αποτελεσματικής επικοινωνίας
- ✓ ενσυναίσθηση
- ✓ διαχείριση διαφωνιών/ συγκρούσεων

Παραδείγματα δραστηριοτήτων που ενθαρρύνουν την καλλιέργεια θεμελιωδών «οριζόντιων» (transversal) επαγγελματικών αξιών:

- ✓ Ελέγχει την ορθή λειτουργία των μηχανισμών ασφαλείας και ενημερώνει τον/την υπεύθυνο ασφαλείας για τυχόν αποκλίσεις (ασφάλεια και υγεία στο επαγγελματικό περιβάλλον)
- ✓ Εφαρμόζει συγκεκριμένο πλάνο διαχείρισης των απορριμμάτων σύμφωνα με τις προδιαγραφές της επιχείρησης (περιβαλλοντική συνείδηση)
- ✓ Διάλογος σχετικά με θέματα επικοινωνίας και συνεργασίας με διαφορετικές ομάδες κοινού
- ✓ Άσκηση σε ομάδες για την προμέτρηση βασικών οικοδομικών εργασιών (εργασία σε ομάδες)
- ✓ Διάλογος σχετικά με την επιθυμητή επαγγελματική και δεοντολογική συμπεριφορά (τήρηση επαγγελματικής δεοντολογίας).

2.3. Ανάπτυξη Προγραμμάτων Σπουδών βάσει των Επαγγελματικών Περιγραμμάτων

Α. Σύνδεση με Επαγγελματικά Περιγράμματα: Τα Π.Σ. έχουν ως σημείο αναφοράς το Ε.Π. τις Κύριες Επαγ/κές Λειτουργίες και τις Βασικές Επαγγελματικές Γνώσεις.

Β. Ορισμός επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων: Ως γενικοί σκοποί τίθενται η καλλιέργεια των δεξιοτήτων που ορίζονται στο Επαγγελματικό Περίγραμμα και η ανταπόκριση στις Κύριες και Επιμέρους Επαγ/κές Λειτουργίες του Ε.Π

Γ. Περιεχόμενο και δομή Προγραμμάτων Σπουδών: Καλύπτουν τις Βασικές Επαγγελματικές Γνώσεις και μέρος των Ειδικών Επαγγελματικών Γνώσεων που είναι κοινές

2.3. Ανάπτυξη Προγραμμάτων Σπουδών βάσει των Επαγγελματικών Περιγραμμάτων

Δ. Κριτήρια αξιολόγησης

για κάθε μαθησιακό αποτέλεσμα λαμβάνονται υπόψη οι Ενδεικτικοί Τρόποι Αξιολόγησης των Απαιτούμενων Γνώσεων, Δεξιοτήτων και Ικανοτήτων ανά Επιμέρους Επαγγελματική Λειτουργία, όπως περιλαμβάνονται στα Επαγγελματικά Περιγράμματα.

Ε. Διασφάλιση Ποιότητας Σημαντική είναι η διαρκής ανατροφοδότηση μεταξύ των σταδίων σχεδιασμού, εφαρμογής, αξιολόγησης και αναθεώρησης.

2.4 Τα Μαθησιακά Αποτελέσματα και η Λειτουργία τους στα Προγράμματα Σπουδών της ΕΕΚ

Σύμφωνα με το [Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων](#), ως «μαθησιακά αποτελέσματα» νοούνται οι διατυπώσεις όλων αυτών που ο/η εκπαιδευόμενος/η γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας και οι σχετικοί ορισμοί αφορούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες»

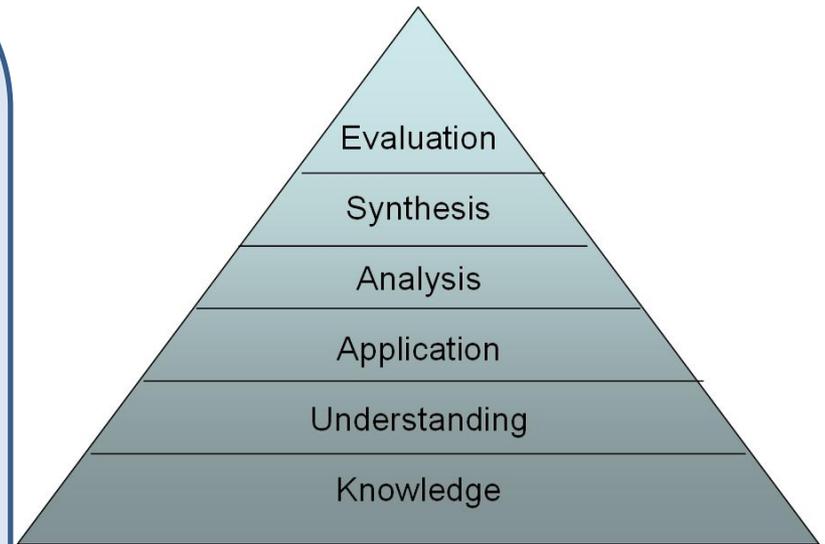
2.4 Τα Μαθησιακά Αποτελέσματα και η λειτουργία τους στα Προγράμματα Σπουδών της ΕΕΚ

Τα προγράμματα σπουδών που βασίζονται σε μαθησιακά αποτελέσματα, σε σχέση με τα παραδοσιακά προγράμματα, υπερτερούν ως προς τα εξής στοιχεία:

- ✓ στη μάθηση συνδυάζονται γνώσεις και δεξιότητες με προσωπικές και κοινωνικοπολιτισμικές ικανότητες
- ✓ οι γνώσεις αντιμετωπίζονται ως μέρος ευρύτερου πλαισίου και έχουν στοιχεία διεπιστημονικότητας
- ✓ επίκεντρο της μάθησης δεν είναι το εκπαιδευτικό πλαίσιο και οι γνώσεις καθαυτές, όπως συμβαίνει στα παραδοσιακά προγράμματα σπουδών αλλά η αγορά εργασίας και οι ανάγκες απασχόλησης
- ✓ η μάθηση λαμβάνει χώρα σε ποικίλα περιβάλλοντα και με διαφορετικές μεθόδους

2.4 Τα Μαθησιακά Αποτελέσματα και η λειτουργία τους στα Προγράμματα Σπουδών της ΕΕΚ

- ✓ Τα μαθησιακά αποτελέσματα, σχετίζονται άμεσα με την ταξινόμια του Bloom
- ✓ Η ταξινόμια του Bloom διέκρινε τους στόχους στον νοητικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα, με τον γνωστικό τομέα να διακρίνεται στα επίπεδα, γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση σύνθεση, αξιολόγηση (εννοιών, διαδικασιών, διεργασιών και αρχών).

Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των εκπαιδευτικών και μαθησιακών στόχων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων συνοψίζονται στα εξής:

✓ Οι στόχοι αποτελούν προθέσεις/ επιδιώξεις και εστιάζουν στον σχεδιασμό και την εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας ενώ τα μαθησιακά αποτελέσματα εστιάζουν στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση της διαδικασίας.

✓ Οι στόχοι απευθύνονται στον/ην εκπαιδευτικό και δίνουν έμφαση στο ρόλο του ενώ τα μαθησιακά αποτελέσματα εστιάζουν στον ρόλο του/της μαθητευόμενου/ης και δευτερευόντως στον/ην εκπαιδευτικό.

Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των εκπαιδευτικών και μαθησιακών στόχων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων συνοψίζονται στα εξής:

✓ Οι στόχοι δίνουν έμφαση στις ευκαιρίες μάθησης ενώ τα μαθησιακά αποτελέσματα δίνουν έμφαση στον τρόπο αξιοποίησης της αποκτηθείσας γνώσης.

✓ Τα μαθησιακά αποτελέσματα πρέπει να συμμορφώνονται με σαφείς διαδικασίες αξιολόγησης, οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να σχετίζονται με πραγματικές επαγγελματικές καταστάσεις.

Παράδειγμα-Μελέτη Περίπτωσης σύγκρισης Μαθησιακού Αποτελέσματος και Μαθησιακού Στόχου.

Η διαφορετική φιλοσοφία μεταξύ των εκπαιδευτικών στόχων και μαθησιακών αποτελεσμάτων μεταφράζεται σε διαφοροποίηση στις μεθόδους διδασκαλίας, στις συνθήκες μάθησης, στον τρόπο αξιολόγησης και στην χρήση μεθόδων και μέσων που λαμβάνουν χώρα μέσα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

ΣΤΟΧΟΣ: Ο/η μαθητευόμενος/η θα είναι σε θέση να περιγράψει τα σήματα σήμανσης υγείας και ασφάλειας του χώρου εργασίας.

Η περιγραφή των σημάτων σήμανσης υγείας και ασφάλειας του χώρου εργασίας αφορά μια παρατηρήσιμη εντός του σχολικού πλαισίου συμπεριφορά που δεν συναντάται σε πραγματικές επαγγελματικές καταστάσεις, καθότι οι επαγγελματίες δεν χρειάζεται να περιγράφουν τα σήματα σήμανσης και υγείας και ασφάλειας αλλά να εφαρμόζουν τις συστάσεις τους, ώστε να αποφευχθούν εργασιακά ατυχήματα.

- Ως εκ τούτου, ο στόχος αυτός αποτελεί μια διατύπωση που απευθύνεται στον/στην εκπαιδευτικό και μόνο και εστιάζει απολύτως στον σχεδιασμό της διδασκαλίας...
- Ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο αυτό προκειμένου να επιτύχει τον στόχο αυτό, επιδεικνύει τα σήματα σήμανσης υγείας και ασφάλειας του χώρου εργασίας και των εργαλείων/μηχανημάτων και περιγράφει τα χαρακτηριστικά τους, χρησιμοποιώντας την παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας της διάλεξης, ζητώντας στην συνέχεια κατά την αξιολόγηση των μαθητών να αναπαράγουν αυτές τις περιγραφές.
-Ωστόσο οι μαθητευόμενοι/ες που είναι ικανοί/ές να περιγράψουν τα σήματα σήμανσης, αποκτούν γνώση που δεν είναι βέβαιο ότι μπορούν να αξιοποιήσουν σε πραγματικά επαγγελματικά περιβάλλοντα εφαρμόζοντας τις αντίστοιχες συστάσεις.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: Ο μαθητευόμενος/η θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τις συστάσεις των σημάτων σήμανσης υγείας και ασφάλειας του χώρου εργασίας.

✓ Η εφαρμογή των συστάσεων των σημάτων σήμανσης υγείας και ασφάλειας καθώς και εργαλείων μηχανημάτων αφορά συμπεριφορά που συναντάται σε πραγματικές επαγγελματικές καταστάσεις, καθότι οι επαγγελματίες οφείλουν όχι απλώς να κατανοούν τις συστάσεις αλλά να τις εφαρμόζουν ώστε να αποφευχθούν εργασιακά ατυχήματα.

✓ Ως εκ τούτου, το μαθησιακό αποτέλεσμα αποτελεί μια διατύπωση που απευθύνεται στον/ην εκπαιδευόμενο/η και μάλιστα είναι ανεξάρτητος από το πλαίσιο διδασκαλίας/μάθησης.

✓ Μία δασκαλοκεντρική μέθοδος διδασκαλίας, όπως είναι η διάλεξη, κατά την οποία ζητείται από τους μαθητές να αναπαράγουν περιγραφές για τα σήματα, δεν μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες ο/η μαθητευόμενος/η να επιδείξει την επιθυμητή συμπεριφορά (που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι η εφαρμογή των συστάσεων των σημάτων).

✓ Ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται να εφαρμόσει περισσότερο μαθητοκεντρικές μεθόδους και τεχνικές, όπως π.χ.:

- μελέτες περίπτωσης ατυχημάτων από ομάδες μαθητών και διερεύνηση τρόπων αποφυγής τους μέσω των σημάτων σήμανσης
- διερεύνηση από τους ίδιους τους /τις μαθητευόμενους/ες των θεμάτων που άπτονται της σήμανσης υγείας στους χώρους εργασίας
- καταιγισμός ιδεών σε σχέση με το ποιες είναι οι συστάσεις των σημάτων σήμανσης υγείας και ασφάλειας, ώστε να τους εμπλέξει ενεργά, τόσο σε γνωστικό όσο και συναισθηματικό επίπεδο, στους τρόπους χρήσης των σημάτων ασφαλείας.

✓ Στη συνέχεια κατά την αξιολόγηση των μαθητευόμενων, μπορεί να τους ζητηθεί, αντί να αναπαράγουν λεκτικά ή γραπτά τις περιγραφές των σημάτων ασφαλείας, να επιδείξουν ή να αναλύσουν τις ενέργειες που πρέπει να ακολουθήσουν ή να αποφύγουν κατά την εφαρμογή των συστάσεων των σημάτων σήμανσης ασφάλειας και υγείας. Κατ' αυτόν τον τρόπο δίνεται έμφαση στον τρόπο αξιοποίησης της αποκτηθείσας γνώσης από τους μαθητευόμενους/ες.

4 Στοιχεία των αποδοτικών μαθησιακών αποτελεσμάτων

Τα αποδοτικά μαθησιακά αποτελέσματα περιλαμβάνουν 4 βασικά στοιχεία τα οποία είναι:

- 1) Κοινό
- 2) Συμπεριφορά
- 3) Συνθήκη
- 4) Κριτήρια

Πώς;(Συνθήκη)

Ποιός;(κοινό)

Τί;(Συμπεριφορά)

«Ο/η εκπαιδευόμενος/η θα είναι σε θέση να σχεδιάζει με την χρήση του κατάλληλου σχεδιαστικού προγράμματος Η/Υ την κάτοψη μιας οικίας 100 τ.μ. σε μία ώρα»

Πόσο μεγάλη; Πόσο γρήγορα?(Κριτήρια)

Οι ακόλουθες αρχές συμβάλλουν στην καλύτερη διατύπωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Τα μαθησιακά αποτελέσματα:

- ✓ διατυπώνονται με ακριβείς δηλώσεις και σαφή τρόπο που δεν επιδέχεται παρερμηνείας, ανεξαρτήτως ειδικότερων πλαισίων
- ✓ αναφέρονται σε μέλλοντα χρόνο και η διατύπωσή τους ξεκινά με ένα ενεργητικό ρήμα ανά μαθησιακό αποτέλεσμα που περιγράφει με τον καταλληλότερο τρόπο το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα
- ✓ είναι παρατηρήσιμα και μετρήσιμα, ώστε οι μαθητευόμενοι/ες να γνωρίζουν με σαφήνεια τι αναμένεται από αυτούς/αυτές (εκφράζονται με ενεργητικά ρήματα)

Οι ακόλουθες αρχές συμβάλλουν στην καλύτερη διατύπωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Τα μαθησιακά αποτελέσματα:

✓ επιτρέπουν τη δυνατότητα εφαρμογής εναλλακτικών μεθοδολογιών αξιολόγησης

✓ Ενδεικτικά, ως τέτοια ρήματα αναφέρονται τα εξής: δημιουργώ, σχεδιάζω, αναλύω, επιλέγω, επιδεικνύω, εφαρμόζω, προετοιμάζω, χρησιμοποιώ, υπολογίζω, εξηγώ, προβλέπω, αξιολογώ, συγκρίνω, αποτιμώ, κρίνω. Αντίθετα, ρήματα που είναι σκόπιμο να αποφεύγονται είναι τα εξής: γνωρίζω, είμαι εξοικειωμένος/η με..., κατανοώ, μαθαίνω, εκτιμώ κ.ο.κ.

Πρακτικές για στροφή από παραδοσιακές ~~διδασκαλίες~~ σε μαθητοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας :

- ✓ **Εξατομίκευση της μάθησης** και η **εργασία σε μικρές ομάδες**, με έμφαση στις ανάγκες του/της κάθε μαθητευόμενου/ης, συμπεριλαμβανομένων και κοινωνικών και ψυχολογικών παραμέτρων.
- ✓ Χρήση **εύληπτων παραδειγμάτων** για την ανάπτυξη των πιο θεωρητικών θεμάτων
- ✓ **Επιλογή** (ενίοτε μέσω μιας διαδικασίας διαπραγμάτευσης μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων) πιο "**ενδιαφερόντων**" **θεμάτων για τους μαθητές**.
- ✓ **Ενεργή εμπλοκή των μαθητευομένων** στις δραστηριότητες της τάξης, για παράδειγμα μέσω ομαδικής επίλυσης-προβλημάτων.
- ✓ **Εναλλαγή θεωρίας και πράξης**
- ✓ **Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων**
- ✓ **Αξιοποίηση της αξιολόγησης** για την παρακίνηση των μαθητευομένων, για παράδειγμα παρέχοντας καλύτερες βαθμολογίες κατά την έναρξη του προγράμματος εκπαίδευσης/κατάρτισης

Α.Ερωτήσεις Σ-Λ

1.Τα μαθησιακά αποτελέσματα έχουν παρόμοιες διατυπώσεις με τους μαθησιακούς στόχους

Σ Λ

2.Τα μαθησιακά αποτελέσματα απευθύνονται στον/ην εκπαιδευτικό.

Σ Λ

3.Κατά την εφαρμογή των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ για το Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη μαθητείας είναι σκόπιμο τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και η αξιολόγηση αυτών να αναφέρεται στα γνωστικά επίπεδα της γνώσης και της κατανόησης

Σ Λ

4.Τα μαθησιακά αποτελέσματα αποτελούν ενεργητικές διατυπώσεις που απευθύνονται στον/ην εκπαιδευτικό και διευκολύνουν το έργο του.

Σ Λ

B. Ερωτήσεις Ανάπτυξης

1. Να αναφέρετε τουλάχιστον έναν λόγο για τον οποίο είναι σκόπιμο να ακολουθείται η λογική των μαθησιακών αποτελεσμάτων κατά την εφαρμογή των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ.
2. Πώς εξασφαλίζεται η 4^η Βασική Αρχή ανάπτυξης Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ που αφορά στη δυνατότητα προσαρμογής/ευελιξίας/αυτονομίας του Π.Σ. σε τοπικές ιδιαιτερότητες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ενδιαφέροντα των μαθητευομένων;

Δραστηριότητα 1 (Εκτιμώμενος χρόνος: 15-20 λεπτά):

- α) Ανατρέξτε στα πιο πρόσφατα υφιστάμενα Προγράμματα Σπουδών του «Μεταλυκειακού Έτους- Τάξης Μαθητείας» για μια ειδικότητα που ανήκει στον Τομέα σας. (Όλα τα προγράμματα Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους- Τάξης Μαθητείας είναι διαθέσιμα στην Διεύθυνση: [Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων: Θεσμικό Πλαίσιο Μαθητείας](#). Τα επικαιροποιημένα Προγράμματα Σπουδών είναι διαθέσιμα [εδώ](#))
- β) Επιλέξτε τρία μαθησιακά αποτελέσματα από οποιαδήποτε μαθησιακή ενότητα επιθυμείτε.
- γ) Καταγράψτε τουλάχιστον ένα παράδειγμα δραστηριότητας για κάθε ένα από τα μαθησιακά αποτελέσματα, που θα επιλέγατε να ενσωματώσετε στην διδασκαλία σας, λαμβάνοντας υπόψη τις Βασικές Αρχές που διαπνέουν τα Προγράμματα Σπουδών της ΕΕΚ.

Δραστηριότητα 2 (Εκτιμώμενος χρόνος: 20-25 λεπτά):

Συζήτηση/καταγραφή παραδειγμάτων δραστηριοτήτων που δύναται να ενταχθούν στα Προγράμματα Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας-λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες Μαθησιακές Ενότητες των υφιστάμενων Προγραμμάτων Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας των ειδικοτήτων του Τομέα σας- και τα οποία:

- *ενθαρρύνουν τους μαθητευόμενους/ες να σχεδιάζουν, εκτελούν, ελέγχουν, διορθώνουν και αξιολογούν τις δράσεις τους κατά το δυνατόν αυτόνομα*
- *σχετίζονται με το κανονιστικό πλαίσιο του επαγγέλματος*
- *σχετίζονται με την περιβαλλοντική διάσταση*

Δραστηριότητα 3 (Εκτιμώμενος χρόνος: 20-25 λεπτά):

Προτείνετε 2 δραστηριότητες προς ένταξη στο πλαίσιο της «Ζώνης Ευέλικτου Προγράμματος μαθητείας» του Προγράμματος Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας, οι οποίες θα εξυπηρετούν την δυνατότητα προσαρμογής/ευελιξίας/αυτονομίας σε τοπικές ιδιαιτερότητες.

Κεφάλαιο 3

**Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών,
Διάρθρωση Προγραμμάτων Σπουδών &
Εκπαιδευτικές Τεχνικές**

Περιγραφή κεφαλαίου

Στο Κεφάλαιο 3 περιγράφονται η στοχοθεσία και οι βασικές προδιαγραφές των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ και αναπτύσσεται η διάρθρωση του γενικού και του ειδικού μέρους των Προγραμμάτων Σπουδών για το Μεταλυκειακό έτος - τάξη Μαθητείας.

Επιπρόσθετα περιγράφονται οι Εκπαιδευτικές τεχνικές που θεωρείται σκόπιμο να εφαρμόζονται κατά την εκπαίδευση ενηλίκων και παρουσιάζονται ορισμένοι πρακτικοί κανόνες, οι οποίοι μπορούν να συμβάλλουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Στόχοι- Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του 3^{ου} Κεφαλαίου θα είστε σε θέση να:

Περιγράφετε τους βασικούς στόχους και Προδιαγραφές των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ όπως αυτά ορίζονται στο «Πλαίσιο Ποιότητας Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ».

Προσδιορίζετε τους κρίσιμους παράγοντες οι οποίοι συμβάλλουν στην αποτελεσματική υλοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ.

Περιγράφετε τον τρόπο διάρθρωσης του γενικού και ειδικού μέρους των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ.

Στόχοι- Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του 3^{ου} Κεφαλαίου θα είστε σε θέση να:

Περιγράψετε τις κυριότερες εκπαιδευτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται κατά την εκπαίδευση ενηλίκων και προωθούν την ενεργητική συμμετοχή τους

Επιλέγετε και ενσωματώνετε στην διδασκαλία σας την κατάλληλη κατά περίπτωση εκπαιδευτική τεχνική

Εφαρμόζετε πρακτικούς κανόνες, προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες εκπαιδευτικές συνθήκες για την εφαρμογή ενεργητικών/συμμετοχικών/βιωματικών τεχνικών διδασκαλίας και την επιλογή κατάλληλων δραστηριοτήτων

3.1 Στοχοθεσία-Βασικές Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

Μεταξύ των στόχων των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ περιλαμβάνονται:

- ✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων εφαρμογής της γνώσης και επίλυσης προβλημάτων σε αυθεντικά επαγγελματικά περιβάλλοντα
- ✓ Ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (soft skills) των εκπαιδευομένων για την εφαρμογή τους στο σύγχρονο επαγγελματικό περιβάλλον, πέραν των απαραίτητων για το σχετικό επάγγελμα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων
- ✓ Προσέγγιση και αξιολόγηση της απαραίτητης γνώσης μέσα από ποικίλους εναλλακτικούς τρόπους, ώστε να προσφέρονται ευκαιρίες μάθησης και ανάπτυξης σε όλους τους εκπαιδευομένους, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους

3.1 Στοχοθεσία-Βασικές Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

- ✓ Δημιουργία συνθηκών που παρέχουν σε κάθε άτομο τη δυνατότητα της διά βίου μάθησης («μαθαίνω πώς να μαθαίνω», αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, επίλυση προβλημάτων κ.λπ.)
- ✓ Η καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης
- ✓ Η έμφαση σε θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας
- ✓ Η ανάπτυξη δεξιοτήτων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, εξωστρέφειας και προσαρμοστικότητας
- ✓ Η προώθηση των αρχών της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη

3.1 Στοχοθεσία-Βασικές Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

- ✓ Η σύγχρονη τάση των εκπαιδευτικών συστημάτων είναι, κατά την ανάπτυξη των Προγραμμάτων Σπουδών, να δίνεται μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη **κοινωνικών δεξιοτήτων (soft skills)** των εκπαιδευομένων.
- ✓ Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στα σύγχρονα, ταχέως εξελισσόμενα επαγγελματικά περιβάλλοντα, οι γνώσεις δεξιότητες και ικανότητες ανανεώνονται με ταχείς ρυθμούς, σε αντίθεση με τις κοινωνικές δεξιότητες, οι οποίες μεταφέρονται σε κάθε επαγγελματικό περιβάλλον και παρέχουν την δυνατότητα προσαρμογής και ευελιξίας στον/η μαθητευόμενο/η.

3.1 Στοχοθεσία-Βασικές Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

Στην επίτευξη των σκοπών των Προγραμμάτων Σπουδών της μαθητείας συμβάλλει αποφασιστικά η ένταξη δραστηριοτήτων που προάγουν:

την **αυτογνωσία**, την **αυτενέργεια**, την **υπευθυνότητα**, τη **δημοκρατική συνείδηση**, τη **διαλεκτική ικανότητα**, τη **συνεργατικότητα**, τον **σεβασμό** στη διαφορετικότητα, τη **μάθηση μέσω έρευνας και πειραματισμού**, την **καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων**, την **κριτική σκέψη**, τη **φαντασία**, την **αναζήτηση και αξιοποίηση πηγών**, την **ικανότητα λήψης αποφάσεων**, την **ευαισθητοποίηση σε κοινωνικά θέματα** και τις **ανθρωπιστικές αρχές και αξίες**.

3.1 Στοχοθεσία-Βασικές Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

ΤΑ ΠΣ της Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης πρέπει να:

- ✓ είναι προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες του ενήλικου πληθυσμού
- ✓ εδράζονται στις βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων να στοχεύουν στην ενεργητική μάθηση, στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και στη μάθηση μέσα από την πράξη
- ✓ ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ενήλικων εκπαιδευομένων

3.1 Στοχοθεσία-Βασικές Προδιαγραφές Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ

Ο βαθμός υλοποίησης και εφαρμογής των στόχων των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ, εξαρτάται από μια σειρά κρίσιμων παραγόντων, οι κυριότεροι από τους οποίους αναφέρονται παρακάτω:

- ✓ Η επιμόρφωση του/της εκπαιδευτικού σε ζητήματα νέων μεθόδων /τεχνικών διδασκαλίας και αξιολόγησης
- ✓ Η υιοθέτηση από τους/τις εκπαιδευτικούς σύγχρονων και περισσότερο μαθητοκεντρικών μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας που συνάδουν με τη φιλοσοφία των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- ✓ Η αλλαγή στάσης των εκπαιδευτικών ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης της μάθησης
- ✓ Ο εκσυγχρονισμός των μέσων διδασκαλίας, ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις των Προγραμμάτων Σπουδών

3.2 Διάρθρωση Γενικού Μέρους Προγραμμάτων Σπουδών για το Μεταλυκειακό έτος-τάξη Μαθητείας

1. Γενικές Οδηγίες για την εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών

Σκοπός

Στόχοι

Δομή-Διάρκεια

Εκπαιδευτικές μέθοδοι και εργαλεία

Υλικά και μέσα

3.2 Διάρθρωση Γενικού Μέρους Προγραμμάτων Σπουδών για το «Μεταλυκειακό έτος-τάξη Μαθητείας»

2. Επαγγελματικό Περίγραμμα, Περιγραφή Επαγγελματικών Προσόντων των Αποφοίτων της Ειδικότητας (Επίπεδο 5 βάσει εθνικού πλαισίου προσόντων) και λοιπά συνεκτιμώμενα δεδομένα για τις σύγχρονες εξελίξεις στην ειδικότητα

3.Επιδιωκόμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

4.Κριτήρια Αξιολόγησης

3.2 Διάρθρωση Γενικού Μέρους Προγραμμάτων Σπουδών για το «Μεταλυκειακό έτος-τάξη Μαθητείας»

Τα κριτήρια αξιολόγησης στηρίζονται στους ακόλουθους πυλώνες:

α) θεμελιώδεις υποστηρικτικές γνώσεις

π.χ. -Προσδιορίζει τις επιμέρους φάσεις της κατασκευής.

-Επεξηγεί έννοιες που σχετίζονται με την έγκριση και την έκδοση άδειας δόμησης (βασικές έννοιες, εργασίες για τις οποίες απαιτείται κ.ο.κ.)

β) επίγνωση και τήρηση διαδικασιών

-Συμπληρώνει και τηρεί τα απαραίτητα φύλλα καταγραφής χρησιμοποιούμενων εισροών μαζί με τα αντίστοιχα παραστατικά αγοράς των εισροών αυτών.

-Επιλέγει τον κατάλληλο τρόπο κατεργασίας του εδάφους ανάλογα με την εποχή και τις ανάγκες της καλλιέργειας.

3.2 Διάρθρωση Γενικού Μέρους Προγραμμάτων Σπουδών για το «Μεταλυκειακό έτος-τάξη Μαθητείας»

Τα κριτήρια αξιολόγησης στηρίζονται στους ακόλουθους πυλώνες:

γ) χρήση εργαλείων και υλικών

- Επιλέγει τα κατάλληλα μέσα κατεργασίας του εδάφους.
- Επιλέγει τα κατάλληλα εργαλεία του προγράμματος ΓΠΣ και τα χρησιμοποιεί ορθά, προκειμένου να επιλύσει απλά χωρικά ερωτήματα.

δ) κρίσιμες ικανότητες δια βίου εκπαίδευσης

- Εφαρμόζει την επαγγελματική δεοντολογία που υπαγορεύεται από κλαδικούς και επαγγελματικούς φορείς ως προς ζητήματα/ πολιτικές προς ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και διαστάσεις σεβασμού της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας.

3.3 Διάρθρωση Ειδικού Μέρους Προγραμμάτων Σπουδών για το «Μεταλυκειακό έτος-τάξη Μαθητείας»

A. Μαθησιακές Ενότητες. Οργανικές μονάδες του ΠΣ, αποτελούν ενότητες δραστηριοτήτων διδασκαλίας, εκμάθησης και αξιολόγησης

B. Μαθησιακά Αποτελέσματα. Τα ειδικά μαθησιακά αποτελέσματα ομαδοποιούνται ανά μαθησιακή ενότητα και διατυπώνονται αναλυτικά εντός του ΠΣ

Γ. Ενδεικτικές Δραστηριότητες. Συμπληρώνουν τα μαθησιακά αποτελέσματα και μπορούν να εμπλουτιστούν από τους εκπαιδευτικούς.

Δ. Κριτήρια Αξιολόγησης

Παράδειγμα Προγράμματος Σπουδών Μαθητείας

Μαθησιακή Ενότητα 1: Επαγγελματικό περιβάλλον - Δεοντολογία επαγγέλματος – Τεχνικές Επικοινωνίας			ΩΡΕΣ: 14
A/A	ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Ο/η απόφοιτος/-η της ειδικότητας «Τεχνικός Εγκαταστάσεων Ψύξης, Αερισμού και Κλιματισμού», μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Μαθησιακής Ενότητας θα είναι σε θέση να:	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - [1: άριστη εκτέλεση της εργασίας, χωρίς ανάγκη καθοδήγησης - 2. επαρκής εκτέλεση της εργασίας με ασήμαντα λάθη/ παραλείψεις - 3. επαρκής εκτέλεση της εργασίας με σημαντικά λάθη/ παραλείψεις - 4. ανεπαρκής εκτέλεση της εργασίας]
1.1	Δραστηριοποιείται επαγγελματικά αναγνωρίζοντας τη δομή και τις βασικές λειτουργίες τυπικών μορφών επιχειρήσεων συναφούς αντικειμένου.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Περιγραφή οργανογράμματος επιχείρησης/οργανισμού και βασικών αρμοδιοτήτων κάθε οργανικής μονάδας. 2. Μελέτη περίπτωσης οργάνωσης και λειτουργίας διαφορετικών ειδών επιχειρήσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> - Περιγράφει τρόπους οργάνωσης μιας επιχείρησης συναφούς αντικειμένου – σημεία διαφοροποίησης. - Σχεδιάζει ένα απλό οργανόγραμμα μιας επιχείρησης και περιγράφει τις βασικές αρμοδιότητες κατά επίπεδο ιεραρχίας και κατά οργανική μονάδα. - Προσδιορίζει τρόπους αλληλεπίδρασης/ συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών οργανικών μονάδων.
1.2	Εφαρμόζει τις διαδικασίες και το περιεχόμενο της σύμβασης μαθητείας και ασκεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της που απορρέουν από αυτήν.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προσδιορισμός και ανάλυση των βασικών σημείων της σύμβασης μαθητείας. 2. Ανάλυση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μαθητευόμενων. 3. Ανάλυση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων εργοδοτών. 	<ul style="list-style-type: none"> - Εξηγεί τη σημασία της σύμβασης μαθητείας και του συμβολαίου μάθησης. - Αναφέρει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που εγείρονται από την σύμβαση μαθητείας. - Αναγνωρίζει την ιεραρχική σχέση μαθητευόμενου με λοιπούς εργαζόμενους και στελέχη της επιχείρησης/οργανισμού.

3.4 Εκπαιδευτικές τεχνικές

Οι κυριότερες εκπαιδευτικές τεχνικές που προωθούν την ενεργητική συμμετοχή είναι οι εξής:

- α) Ερωτήσεις – απαντήσεις
- β) Συζήτηση
- γ) Καταιγισμός ιδεών
- δ) Ασκήσεις
- ε) Ομάδες εργασίας
- στ) Μελέτη περίπτωσης
- ζ) Παιχνίδι ρόλων
- η) Προσομοίωση
- θ) Λύση προβλήματος
- η) Αυτοκατευθυνόμενη μάθηση
- ι) Συνέντευξη από ειδικό

3.5 Πρακτικοί κανόνες για την εφαρμογή ενεργητικών συμμετοχικών/βιωματικών τεχνικών διδασκαλίας

- ✓ Αποφεύγετε να «βομβαρδίζετε» με μεγάλο όγκο πληροφοριών/θεωρητικών γνώσεων τους/τις μαθητευόμενους/ες
- ✓ Αποφεύγετε να καθιστάτε τους/τις μαθητευόμενους/ες απλούς ακροατές μιας διάλεξης
- ✓ Ανιχνεύστε τις αξίες, στάσεις, προτιμήσεις και εμπειρίες των μαθητευόμενων και λάβετε τις υπόψη κατά την επιλογή των τεχνικών διδασκαλίας και των αντίστοιχων δραστηριοτήτων
- ✓ Επιλέξτε την κατάλληλη τεχνική/ή τον κατάλληλο συνδυασμό τεχνικών κάθε φορά ανάλογα με το μαθησιακό αποτέλεσμα που επιθυμείτε να επιτύχετε, λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα μέσα καθώς και τα χαρακτηριστικά του κοινού στο οποίο απευθύνεστε

3.5 Πρακτικοί κανόνες για την εφαρμογή ενεργητικών συμμετοχικών/βιωματικών τεχνικών διδασκαλίας και την επιλογή κατάλληλων δραστηριοτήτων

- ✓ Δώστε έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων
- ✓ Προγραμματίστε και οργανώστε καλά τις δραστηριότητες προτού προβείτε στην υλοποίησή τους
- ✓ Εξηγήστε τη σκοπιμότητα και σημασία των τεχνικών και δραστηριοτήτων που επιλέγετε
- ✓ Καθοδηγήστε τον/την μαθητευόμενο/η κατά την διεξαγωγή των δραστηριοτήτων
- ✓ Φροντίστε, ώστε οι μαθητευόμενοι/ες να εμπλέκονται σε δραστηριότητες ανώτερου γνωστικού επιπέδου, όπως ανάλυσης/σύνθεσης/αξιολόγησης και αποφεύγετε να τους καθιστάτε απλούς, παθητικούς ακροατές μιας διάλεξης
- ✓ Δημιουργήστε το κατάλληλο μαθησιακό κλίμα προτού προχωρήσετε στις διδακτικές ενέργειες που έχετε επιλέξει

A. Ερωτήσεις Σ-Λ

1. Ανάμεσα στους στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ συγκαταλέγεται η ανάπτυξη δεξιοτήτων εφαρμογής της γνώσης και επίλυσης προβλημάτων σε αυθεντικά επαγγελματικά περιβάλλοντα.

Σ Λ

2. Η σύγχρονη τάση στην ανάπτυξη των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ είναι να δίνεται μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων (soft skills).

Σ Λ

3. Είναι επιθυμητό οι εκπαιδευτικοί να μην ενσωματώνουν στην διδασκαλία τους πρόσθετες δραστηριότητες πέρα από τις ειδικά σχεδιασμένες ενδεικτικές δραστηριότητες που προτείνονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξη Μαθητείας.

Σ Λ

B. Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού

1. Τα Προγράμματα Σπουδών της ΕΕΚ έχουν αρθρωτή (modular) μορφή που σημαίνει ότι αποτελούνται από _____
_____. Οι _____
_____, αποτελούνται από δεσμίδες
_____, τα οποία
 συνοδεύονται από ενδεικτικές _____ καθώς και
_____.

Γ. Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

1. Ποιο από τα παρακάτω δεν περιγράφεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας της ΕΕΚ;

α) Δομή

β) Μέθοδοι Αξιολόγησης

γ) Μαθησιακά Αποτελέσματα

δ) Υλικά και μέσα

ε) Συνεκτιμώμενα δεδομένα για τις σύγχρονες εξελίξεις στην ειδικότητα

Δ. Ερωτήσεις Ανάπτυξης

1. Αναφέρετε τρεις στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών της Ε.Ε.Κ..
2. Ποιοι είναι οι κρίσιμοι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την επιτυχή εφαρμογή των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ?
3. Σε ποιους πυλώνες στηρίζονται τα κριτήρια αξιολόγησης των Προγραμμάτων Σπουδών του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης μαθητείας;
4. Να περιγράψετε με συντομία δύο ενεργητικές τεχνικές διδασκαλίας που ενδείκνυνται για την εκπαίδευση ενηλίκων.

Δραστηριότητα 1 (Εκτιμώμενος χρόνος: 10-15 λεπτά)

Ο βαθμός υλοποίησης και εφαρμογής των Προγραμμάτων Σπουδών της ΕΕΚ εξαρτάται μεταξύ άλλων και από την...

α) «υιοθέτηση σύγχρονων και πιο μαθητοκεντρικών μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας που συνάδουν με τη φιλοσοφία των μαθησιακών αποτελεσμάτων, από τους/τις εκπαιδευτικούς»

β) «αλλαγή στάσης των εκπαιδευτικών ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης της μάθησης»

Να συζητήσετε-σχολιάσετε τις παραπάνω διατυπώσεις.

Δραστηριότητα 2 (Εκτιμώμενος χρόνος: 15-20 λεπτά)

Ανατρέξτε στα πιο πρόσφατα υφιστάμενα Προγράμματα Σπουδών του «Μεταλυκειακού Έτους - Τάξης Μαθητείας» για μια ειδικότητα που ανήκει στον Τομέα σας. (Όλα τα προγράμματα Σπουδών του «Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας» είναι διαθέσιμα στην Διεύθυνση: [Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων : Θεσμικό Πλαίσιο Μαθητείας](#). Τα επικαιροποιημένα Προγράμματα Σπουδών είναι διαθέσιμα [εδώ](#))

α) Επιλέξτε ένα μαθησιακό αποτέλεσμα από οποιαδήποτε μαθησιακή ενότητα επιθυμείτε. Στη συνέχεια προσδιορίστε:

1) Τον τρόπο δημιουργίας του κατάλληλου μαθησιακού κλίματος προτού προχωρήσετε στις διδακτικές ενέργειες που έχετε επιλέξει.

2) Τον τρόπο ανίχνευσης των αξιών, στάσεων, προτιμήσεων και εμπειριών των μαθητευόμενων που θα επιλέγατε προκειμένου να διευκολύνετε την επίτευξη του συγκεκριμένου μαθησιακού αποτελέσματος.

3) Την κατάλληλη τεχνική/συνδυασμό τεχνικών που θα επιλέγατε να ενσωματώσετε στην διδασκαλία σας λαμβάνοντας υπόψη το μαθησιακό αποτέλεσμα που θέλετε να επιτύχετε καθώς και το γεγονός ότι οι μαθητευόμενοι/ες σας είναι ενήλικοι/-ες. Εξηγήστε την σκοπιμότητα της επιλογής σας.

Ερωτήσεις;